

Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom

Službene novine FBiH br. 36/99

ZAKON O OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE OBITELJI SA DJECOM

I - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se:

- temelji socijalne zaštite građana i njihovih obitelji, temeljna prava iz socijalne zaštite i korisnici prava iz socijalne zaštite,
- osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite i invalidskih udruga,
- temeljna prava civilnih žrtava rata i članova njihovih obitelji,
- temelji zaštite obitelji sa djecom,
- financiranje i druga pitanja od značaja za ostvarivanje temeljnih prava iz socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom je od interesa za Federaciju i kantone-zupanije.

Članak 3.

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom obavljaju ustanove socijalne zaštite.

Ustanove socijalne zaštite imaju svojstvo pravne osobe.

Na osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukcije određeno.

Članak 4.

Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom mogu obavljati i humanitarne organizacije, udruge građana, vjerske zajednice i organizacije koje oni osnivaju, građanin pojedinac i strane fizičke ili pravne osobe.

Članak 5.

Obitelj, glede ovog zakona, čini: bračni drug, odnosno izvanbračni drug, dijete (bračno, vanbračno, usvojeno, pastorce i dijete bez roditelja uzeto na izdržavanje), otac, majka,

maceha, djed i baba-nona (po ocu i majci) i braca i sestre bračnih drugova.

Članovi obitelji civilne žrtve rata, glede ovog zakona, su: bračni drug, djeca (rodena u braku ili izvan braka, usvojena ili pastorcad)-članovi uze obitelji, te roditelji, ocuh, maceha i usvojitelj-članovi sire obitelji. Članom porodice glede stavka 2. ovog članka, smatra se i izvanbračni drug koji s civilnom žrtvom rata ima djece i s njom zivi odnosno živio je do njene smrti u zajedničkom kucanstvu najmanje godinu dana. Zajedničko kucanstvo, glede ovog zakona, je gospodarska zajednica jedne ili više obitelji u kojoj se zajednički sticu i troše novčana i druga materijalna sredstva, stecena radom i korištenjem zajedničkih materijalnih dobara (zemljište, zgrade i drugo).

Članak 6.

Djetetom, glede ovog zakona, smatra se osoba do 18 godina života.

Izuzetno djetetom, glede ovog zakona, smatra se i osoba koja radi ostvarivanja prava na dodatak na djecu i osiguravanja skolarine ili stipendije za dake i studente, ima i više od 18, a manje od 27 godina života.

Članak 7.

Prava utvrđena ovim zakonom ne mogu ostvarivati osobe koje su osudene pravomocnom sudskom presudom za kaznena djela protiv ustavnog poretka Bosne i Hercegovine, ustavnog poretka Federacije Bosne i Hercegovine i kaznena djela protiv covječnosti i međunarodnog prava.

Pravo utvrđeno ovim zakonom ne može ostvariti osoba koja takvo pravo koristi po drugim propisima.

Prava utvrđena ovim zakonom ne mogu se prenositi na druge osobe, niti se mogu nasljeđivati.

Članak 8.

Nadlezna tijela kantona-zupanije, sukladno ustavu i ovom zakonu, blize uređuju djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom.

Članak 9.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa Federacije donesenih za njihovo provođenje, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva Federacija, vrši federalno ministarstvo mjerodavno za oblast socijalne zaštite i zaštite obitelji.

Nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata kantona-zupanije, donesenih suglasno ovom zakonu, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva općina, odnosno kanton-zupanija, vrši kantonalno-zupanijsko tijelo mjerodavno za oblast socijalne zaštite i zaštite obitelji.

Članak 10.

U postupku ostvarivanja prava i dužnosti utvrđenih ovim zakonom primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa o upravnom postupku, ako ovim zakonom i propisom kantona-zupanije nije drugačije određeno.

II - SOCIJALNA ZAŠTITA

1. POJAM SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 11.

Socijalna zaštita, glede ovog zakona, je organizirana djelatnost u Federaciji, usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti njenih građana i njihovih obitelji u stanju socijalne potrebe. Socijalnom potrebom, glede stavka 1. ovog članka, smatra se trajno ili privremeno stanje u kome se nalazi građanin ili obitelj, prouzrokovano ratnim događajima, elementarnim nesrecama, općom gospodarskom krizom, psihofizičkim stanjem pojedinaca ili drugih razloga, koje se ne mogu otkloniti bez pomoći druge osobe. Sukladno načelima humanizma, solidarnosti građanskog morala socijalna zaštita obitelji i njenih članova i građana pojedinaca, ostvaruje se otkrivanjem i umanjenjem, odnosno otklanjanjem posljedica uzroka koji dovode do stanja socijalne potrebe i sticanjem određenih prava iz socijalne zaštite. Socijalna zaštita djeteta, sukladno odredbama Konvencije o pravima djeteta, ostvaruje se u najboljem interesu djeteta.

2. KORISNICI SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 12.

Korisnici socijalne zaštite, glede ovog zakona, su osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe i to:

- 1) djeca bez roditeljskog staranja,
- 2) odgojno zanemarena djeca,
- 3) odgojno zapustena djeca,
- 4) djeca čiji je razvoj ometen obiteljskim prilikama,
- 5) osoba sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom ili psihickom razvoju,
- 6) materijalno neosigurane i za rad nesposobne osobe,
- 7) stare osobe bez obiteljskog staranja,
- 8) osobe sa društveno negativnim ponašanjem,
- 9) osobe i obitelji u stanju socijalne potrebe, kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Propisima kantona-zupanije može se proširiti krug korisnika socijalne zaštite iz stavka 1. ovog članka sukladno programima razvoja socijalne zaštite i specifičnim prilikama u kantonu-zupaniji.

Članak 13.

Dijete bez roditeljskog staranja, glede članka 12. stavak 1. točka 1) ovog zakona, je dijete bez oba roditelja, nepoznatih roditelja, napusteno od roditelja lisenih roditeljskog prava i

roditelja sprijetenih da vrse roditeljsku duznost.

Odgojno zanemareno dijete, glede članka 12. stavak 1. točka 2) ovog zakona, je dijete koje zbog nedovoljnog nadzora i brige roditelja, te negativnog uticaja sredine, narusava opce prihvacene norme ponasanja.

Odgojno zapusteno dijete, glede članka 12. stavak 1. točka 3) ovog zakona, je dijete koje svojim ponasanjem narusava opce prihvacene norme i vrši prekršaje ili krivicna djela. Dijete, ciji je razvoj ometen obiteljskim prilikama, glede članka 12. stavak 1. točka 4) ovog zakona, je dijete, ciji roditelji zbog nesredenih obiteljskih odnosa, materijalnih ili drugih razloga nisu u mogucnosti da mu osiguraju normalne uvjete za pravilan odgoj, fizički i psihicki razvoj.

Članak 14.

Osobe sa invaliditetom i osobe ometene u fizičkom i psihickom razvoju, u smislu članka 12. stavak 1. točka 5) ovog zakona, su djeca i odrasle osobe, koje su:

- slijepi i slabovide,
- gluhe i nagluhe,
- sa poremećajima u govoru i glasu,
- sa tjelesnim ostecenjima i trajnim smetnjama u fizičkom razvoju,
- sa smetnjama u psihickom razvoju (lakog, umjerenog, tezeg i teskog stepena),
- sa kombiniranim smetnjama (visestruko ometena u razvoju).

Članak 15.

Materijalno neosigurana i za rad nesposobna osoba, glede članka 12. stavak 1. točka 6) ovog zakona, smatra se odrasla osoba, koja nema prijeko potrebnih sredstava za izdržavanje, nesposobna je za rad i ne može osigurati sredstva za život po nekom drugom temelju.

Članak 16.

Starom osobom bez obiteljskog staranja, glede članka 12. stavak 1. točka 7) ovog zakona, smatra se osoba starija od 65 godina (muskarac) odnosno 60 godina (zena), koja nema članova obitelji ni srodnike koji su po zakonu obvezni da ga izdržavaju, ili ako ih ima da te osobe nisu u mogucnosti da izvrsavaju obvezu izdržavanja.

Članak 17.

Osoba sa društveno negativnim ponasanjem, glede članka 12. stavak 1. točka 8) ovog zakona, je osoba koja se odaje besposlicarenju, skitnji, prosjacenju, prostituciji, alkoholizmu, uzivanju opojnih droga i drugim oblicima društveno negativnog ponasanja.

Članak 18.

Osoba, odnosno obitelj u stanju socijalne potrebe, kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajuci oblik socijalne zaštite, glede članka 12. stavak 1. točka 9) ovog

zakona, smatra se osoba odnosno obitelj koja se nade u stanju socijalne potrebe zbog pretrpljene prisilne migracije, repatrijacije, elementarne nepogode, smrti jednog ili više članova obitelji, povratka sa liječenja, otpuštanja sa izdržavanja kazne zatvora ili izvršavanja odgojne mjere.

3. PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 19.

Prava iz socijalne zaštite, glede ovog zakona, su:

- 1) novcana i druga materijalna pomoc,
- 2) osposobljavanje za život i rad,
- 3) smjestaj u drugu obitelj,
- 4) smjestaj u ustanove socijalne zaštite,
- 5) usluge socijalnog i drugog strucnog rada,
- 6) kuca njega i pomoc u kuci.

Propisom kantona-zupanije utvrđuje se iznosi novcanih i drugih davanja, iz stavka 1. ovog članka, uvjeti i postupak za sticanje tih prava i njihovo korištenje, ukoliko to nije uređeno ovim zakonom.

Propisom kantona-zupanije mogu se utvrditi i druga prava iz socijalne zaštite sukladno programu razvoja socijalne zaštite i njegovim mogućnostima.

Članak 20.

Osobama i obiteljima u stanju socijalne potrebe, koji ispunjavaju uvjete za sticanje i korištenje prava iz socijalne zaštite iz članka 19. ovog zakona, osiguravaju se na teret sredstava socijalne zaštite i određeni oblici zdravstvene zaštite i zadovoljavanje stambenih i drugih potreba sukladno zakonu.

a) NOVCANA I DRUGA MATERIJALNA POTPORA

Članak 21.

Novcana i druga materijalna potpora sastoji se od:

- 1) stalne novcane potpore,
- 2) novcane naknade za potporu i njegu od strane druge osobe,
- 3) druge materijalne potpore.

Članak 22.

Pravo na stalnu novcanu i drugu materijalnu potporu imaju osobe i obitelji, pod sljedećim uvjetima:

- 1) da su nesposobni za rad, odnosno sprijećeni u ostvarivanju prava na rad,
- 2) da nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje,
- 3) da nemaju članova obitelji koji su po zakonu obvezni da ih izdržavaju ili ako ih imaju, da te osobe nisu u mogućnosti da izvršavaju obvezu izdržavanja.

Pravo na pomoc iz stavka 1. ovog članka ostvaruje se kod mjerodavnog tijela općine na cijem podrucju osoba i obitelj imaju prebivaliste.

Članak 23.

Nesposobnim za rad, odnosno sprijecenim u ostvarivanju prava na rad, glede ovog zakona, smatra se osoba:

- 1) potpuno nesposobna za samostalni rad i privredivanje,
- 2) osoba starija od 65 godina (muskarac), odnosno 60 godina (zena),
- 3) zena za vrijeme trudnoce, porodaja i poslije porodaja, sukladno propisima o radu,
- 4) roditelji, ocuh, maceha ili usvojitelj koji se stara o jednom ili vise djece do jedne godine života, a nema članove obitelji ni srodnike koji su po zakonu obvezni da ga izdržavaju ili ako ih ima, da te osobe nisu u mogucnosti da izvrsavaju obvezu izdržavanja,
- 5) dijete do navrsene 15 godine života, a ako je na redovnom skolovanju do navrsene 27 godine života,
- 6) osoba sa trajnim smetnjama u fizičkom i psihickom razvoju,
- 7) osoba koja u obitelji njeguje osobu sa invaliditetom ili tesko oboljela osoba, ukoliko je utvrđeno da je toj osobi prijeko potrebna pomoc i njega od strane druge osobe.

Članak 24.

Nalaz i misljenje o nesposobnosti za rad lica iz članka 23. tocka 1) ovog zakona daju ljekarske komisije sukladno propisu kantona-zupanije.

Nalaz i misljenje o sposobnosti i razvrstavanju djece ometene u fizičkom i psihickom razvoju daju strucne komisije sukladno propisu kantona-zupanije.

Propisom kantona-zupanije propisuje se nacin i postupak za otkrivanje i ocjenjivanje sposobnosti, razvrstavanje i evidenciju djece ometene u fizičkom i psihickom razvoju.

Članak 25.

Stalna novcana potpora utvrđuje se u mjesecnom iznosu u visini razlike svih prihoda članova kucanstva i iznosa najnizeg primanja kucanstva koji se smatra dovoljnim za izdržavanje, glede članka 27. ovog zakona.

Članak 26.

Novcanu naknadu za potporu i njegu od strane druge osobe mogu ostvariti osobe sa invaliditetom i druge osobe ometene u fizičkom ili psihickom razvoju, kao i stare i nemoćne osobe, kojima je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna stalna potpora i njega od strane druge osobe za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba, pod uvjetom:

- da osoba nije smjestena u socijalno-medicinsku ili drugu ustanovu,
- da je osobi za odlazak i povratak sa posla prijeko potrebna stalna potpora druge osobe,
- da prihod po članu kucanstva ne prelazi iznos koji se utvrđuje propisom kantona-zupanije, sa izuzetkom za osobe sa tezim i teskim stupnjem invaliditeta,

- da osoba ne ostvaruje pravo na kućnu njegu i potporu u kući,
- da se ovo pravo ne može ostvariti po nekom drugom temelju.

Nalaz i mišljenje, glede stavka 1. ovog članka, daju ljekarske komisije ili druge stručne komisije, sukladno propisu kantona-zupanije.

Članak 27.

Propisom kantona-zupanije utvrđuju se iznosi stalne novčane pomoći i novčane naknade za potporu i njegu, kao i prihodi koji se uzimaju u obzir, prilikom utvrđivanja te potpore i naknade.

Djeci i odraslim osobama sa invaliditetom i osobama sa trajnim smetnjama u fizičkom ili psihickom razvoju utvrđuju se povoljniji uvjeti u sticanju prava iz socijalne zaštite i visi iznosi osnovne novčane potpore i novčane naknade za potporu i njegu od strane druge osobe.

Kod utvrđivanja prihoda kućanstva, glede stavka 1. ovog članka, ne uzimaju se u obzir prihodi ostvareni na ime novčane naknade, odnosno invalidnine za tjelesno oštećenje, novčane naknade za potporu i njegu od strane druge osobe, dodatka na djecu i stipendije učenika i studenata.

Članak 28.

Druga materijalna potpora, glede ovog zakona, je privremena, jednokratna i druga novčana pomoć ili prirodno davanje materijalno neosiguranim osobama ili obiteljima koje se nadu u stanju socijalne potrebe uslijed teskoca izazvanih posebnim okolnostima iz članka 18. ovog zakona, ukoliko ispunjavaju uvjete iz članka 22. toc. 2) i 3) ovog zakona.

b) OSPOSOBLJAVANJE ZA ŽIVOT I RAD

Članak 29.

Osposobljavanje za život i rad ostvaruju djeca ometena u psihofizičkom razvoju i odrasle osobe sa umanjenim psihofizičkim sposobnostima, bez obzira na uzrok nastanka invalidnosti odnosno radne nesposobnosti, ako to pravo ne mogu ostvariti po nekom drugom temelju, a koja se prema psihofizičkim sposobnostima i godinama života, mogu osposobiti za rad.

Pravo iz stavka 1. ovog članka pripada i djeci osiguranika koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona, to pravo ostvarili po propisima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Članak 30.

Osoba, koja se radi osposobljavanja za život i rad upućuje izvan mjesta prebivalista, ima pravo na novčanu potporu za pokrice troškova smjestaja, prehrane i prijevoza, ukoliko joj to njena obitelj ne može osigurati.

c) SMJESTAJ U DRUGU OBITELJ

Članak 31.

Smjestaj u drugu obitelj mogu ostvariti djeca i odrasle osobe kojima je potrebna stalna briga i potpora radi zadovoljavanja njihovih životnih potreba, a ne mogu ih ostvariti u krugu vlastite obitelji ili na drugi način.

Članak 32.

Pravo na smjestaj u drugu obitelj imaju:

- djeca iz članka 12. stavak 1. toč. 1) do 5) ovog zakona, do povratka u vlastitu obitelj, do završetka redovnog školovanja, a najduže 12 mjeseci po završetku redovnog školovanja,
 - osobe sa invaliditetom, stare osobe i osobe sa društveno negativnim ponašanjem, koje nisu u mogućnosti da se sami staraju o sebi, a uslijed stambenih ili obiteljskih prilika nemaju mogućnost da im se zaštita osigura na drugi način,
 - žena iz članka 23. točka 3) ovog zakona i samohrana majka do godinu dana života djeteta, i ukoliko nema sredstava za izdržavanje ili kojoj je, uslijed nerjesenog stambenog pitanja ili poremećenih obiteljskih odnosa, potreban privremeni smjestaj.
- Djeci iz stavka 1. alineja 1. ovog članka po završetku redovnog školovanja, tijelo starateljstva je dužno osigurati žbrinjavanje na drugi način.
- Samohrana majka, u smislu stavka 1. alineja 3. ovog zakona, smatra se majka koja nije u braku i ne živi u izvanbračnoj zajednici, a sama izdržava svoju djecu.

Članak 33.

O smjestaju osoba u drugu obitelj kao i o prestanku smjestaja, odlučuje centar za socijalni rad na čijem području osoba ima prebivalište.

Centar za socijalni rad, koji je odlučio o smjestaju osobe u drugu obitelj, obavlja nadzor nad tom obitelji, pruža pomoć toj obitelji i redovnim obilaskom održava stalnu vezu sa smještenom osobom.

Članak 34.

Član obitelji u kojoj je osoba smještena i koji preuzme brigu o toj osobi (u daljnjem tekstu: hranitelj) mora biti duševno i tjelesno zdrav i imati stambene i druge uvjete potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, ishranu, učenje i zadovoljavanje drugih potreba i interesa te osobe.

Članak 35.

soba se ne može smjestiti u drugu obitelj:

- u kojoj je jednom od bračnih drugova oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost,
- u kojoj je jedan od bračnih drugova lišen roditeljskog prava,
- u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi,
- u kojoj su neki članovi-osobe sa društveno negativnim ponašanjem,
- u kojoj bi zbog bolesti nekog člana obitelji bilo ugroženo zdravlje smjestene osobe.

Članak 36.

Za smjestaj djeteta u drugu obitelj potrebna je pismena suglasnost roditelja, odnosno usvojitelja ili staratelja, a ako je osoba starija od 15 godina, potreban je i njegov pristanak.

Suglasnost roditelja nije potrebna, ako su roditelji liseni roditeljskog prava.

Članak 37.

Obitelj u kojoj je dijete smjesteno, ne može preduzimati, bez suglasnosti roditelja, usvojitelja ili tijela starateljstva, važnije mjere glede ličnosti djeteta, a naročito predati ga nekoj drugoj osobi na čuvanje i njegu, prekinuti školovanje, promijeniti vrstu škole, odlučiti o izboru ili obavljanju zanimanja i zaključivanja ugovora o radu, u smislu propisa o radu.

Članak 38.

Hranitelj ima pravo na naknadu.

Visina naknade iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se propisom kantona-zupanije.

Naknada iz stavka 1. ovog članka ne smatra se placom, niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.

Članak 39.

Na temelju rješenja o određivanju smjestaja u drugu obitelj, centar za socijalni rad zaključuje pismeni ugovor o smjestaju sa hraniteljem.

Ugovorom iz stavka 1. ovog članka uređuju se međusobni odnosi između centra za socijalni rad i hranitelja, a naročito: uvjeti i rok otkazivanja ugovora, visina, način isplate naknade za smjestaj osobe, obveznik isplate naknade, kao i druga pitanja.

Članak 40.

Troskove smjestaja u drugu obitelj snosi osoba koja je smjestena u drugu obitelj, roditelj, usvojitelj, staratelj ili srodnik koji je dužan da izdržava tu osobu, ili druga pravna ili fizička osoba koja je preuzela obvezu plaćanja troškova, sukladno propisu kantona-zupanije.

d) SMJESTAJ U USTANOVU SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 41.

Smjestaj u ustanovu socijalne zaštite (u daljnjem tekstu: ustanova), mogu ostvariti djeca i odrasle osobe kojima je potrebna stalna briga i potpora u zadovoljavanju njihovih životnih potreba, a ne mogu ih ostvariti u vlastitoj ili drugoj obitelji ili na drugi način.

Članak 42.

O smjestaju u ustanove odlucuje centar za socijalni rad na cijem podrucju osoba ima prebivaliste, na temelju misljenja strucnog tima centra, izvrsne odluke suda, tijela starateljstva ili na temelju nalaza i misljenja strucne komisije o nesposobnosti za rad, odnosno nalaza i misljenja odgovarajuće zdravstvene ustanove.

Centar za socijalni rad, koji je smjestio osobu u ustanovu, duzan je, radi brige, zaštite, liječenja fizičkog ili mentalnog zdravlja te osobe, pratiti njen tretman u ustanovi. Obveza iz stavka 2. ovog članka posebno se odnosi na slucaj ako je dijete smjesteno u ustanovu.

Članak 43.

Prijem osoba iz članka 41. ovog zakona i njihovo otpuštanje vrši se na način određen općim aktom ustanove.

Ustanova je dužna primiti na smještaj osobu koju uputi centar za socijalni rad.

Izuzetno od odredbe stavka 2. ovog članka, ustanova može uskratiti prijem upućene osobe u slučaju potpunosti kapaciteta, kao i u slučaju da, s obzirom na svoju djelatnost, nije u mogućnosti pružiti odgovarajuće usluge korisniku.

Članak 44.

Ako je dalji boravak osobe smjestene u ustanovu postao nemoguć zbog promjena u njenim psihofizičkim osobinama ili zbog nepostojanja uvjeta za odgovarajući tretman, ustanova je dužna, najviše dva mjeseca prije otpuštanja te osobe, obavijestiti centar za socijalni rad koji je donio odluku o njenom smjestaju, radi smjestaja u drugu ustanovu ili radi primjene drugog oblika socijalne zaštite.

Članak 45.

Cijenu usluge koju pruža ustanova utvrđuje osnivač ustanove.

Troskove smjestaja u ustanovu snosi smjestena osoba, roditelj, usvojitelj, staratelj ili srodnik koji je, suglasno zakonu, dužan da izdržava tu osobu, odnosno pravna ili fizička osoba koja je ugovorom preuzela obvezu plaćanja troškova.

Ugovorom iz stavka 2. ovog članka uređuju se međusobni odnosi centra za socijalni rad i ustanove, uvjeti i rok otkazivanja ugovora, visina i način isplate naknade, obveznik isplate naknade za smještaj osobe, kao i druga pitanja.

e) USLUGE SOCIJALNOG I DRUGOG STRUCNOG RADA

Članak 46.

Pravo na usluge socijalnog i drugog rada mogu ostvariti pojedinci, obitelji i društvene skupine, neovisno od materijalnih mogućnosti i korištenja nekog od oblika socijalne zaštite, radi zaštite njihovih prava i interesa i sprječavanja pojava i ublažavanja posljedica socijalnih problema.

Uslugama socijalnog i drugog stručnog rada, glede ovog zakona, smatra se savjetodavni rad koji obavljaju ustanove u rješavanju porodičnih i bračnih problema, te mjere i akcije,

u suradnji sa mjesnim zajednicama i drugim tijelima, na suzbijanju i sprječavanju društveno neprihvatljivog ponašanja djece i ostalih pojedinaca, obitelji i društvenih skupina.

f) KUCNA NJEGA I POTPORA U KUCI

Članak 47.

Kucna njega i potpora u kuci je organizirano pružanje raznih usluga, kao što su: prehrana, obavljanje kućnih i drugih potrebnih poslova i održavanje osobne higijene osobama iz članka 23. toc. 1), 2) i 6) ovog zakona, kada te osobe nisu u stanju da se same staraju o sebi.

4. USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 48.

Ustanove pružaju usluge kojima se u cjelini ili djelomično zadovoljavaju socijalne i druge potrebe korisnika socijalne zaštite.

Ustanove se osnivaju radi žbrinjavanja određenih kategorija korisnika socijalne zaštite i obavljanja stručnih i drugih poslova socijalne zaštite.

Rad ustanova socijalne zaštite je javan.

Javnost se može isključiti u pojedinim postupcima, kada je to utvrđeno propisima o obiteljskim odnosima i o krivičnom postupku.

Ustanove se osnivaju, ako propisom kantona-zupanije nije drukcije utvrđeno, kao:

- 1) centar za socijalni rad,
- 2) ustanove za djecu, i to:
 - za djecu bez roditeljskog staranja,
 - za odgojno zanemarenu i zapustenu djecu,
 - za djecu ometenu u fizičkom ili psihickom razvoju,
- 3) ustanova za odrasle i stare osobe,
- 4) ustanova za socijalno-zdravstveno žbrinjavanje invalidnih i drugih osoba,
- 5) ustanova za dnevni boravak korisnika socijalne zaštite.

Članak 49.

Osnivanje i rad ustanova iz članka 48. ovog zakona uređuje se propisom kantona-zupanije.

Osnivanje i rad ustanova iz članka 48. ovog zakona od značaja za Federaciju uređuje se federalnim propisom.

Članak 50.

U obavljanju djelatnosti ustanove ne smiju uspostavljati nikakva ograničenja glede teritorijalne, nacionalne, vjerske, političke i bilo koje druge pripadnosti korisnika tih ustanova, (rasa, boja kože, spol, jezik, socijalno podrijetlo i drugo).

5. INVALIDSKE UDRUGE

Članak 51.

U cilju ostvarivanja boljeg položaja i zaštite osoba sa invaliditetom i zadovoljavanja njihovih potreba, ovisno od vrste i stupnja invalidnosti, mogu se osnovati invalidske udruge, kao udruge građana (u daljnjem tekstu: invalidske udruge).

Invalidske udruge osnivaju, suglasno federalnom propisu o udruživanju građana, osobe sa invaliditetom same, ili ako to nije moguće zbog stupnja invalidnosti, roditelji tih osoba, nastavno i drugo osoblje u ustanovama specijalnog obrazovanja i drugi građani.

Članak 52.

Nadlezna tijela Federacije i kantona-zupanije u utvrđivanju politike za ostvarivanje programa socijalne zaštite, ostvaruju suradnju sa invalidskim udrugama.

Članak 53.

Propisom kantona-zupanije blize se uređuje postupak osnivanja invalidskih udruga, kao i druga pitanja od značaja za rad tih udruga.

III - ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

1. POJAM CIVILNE ŽRTVE RATA

Članak 54.

Civilna žrtva rata, glede ovog zakona, je osoba kod koje je nastupilo tjelesno oštećenje od najmanje 60% zbog rane, povrede i ozljede (u daljnjem tekstu: invalid) zadobivene:

- 1) zlostavljanjem odnosno lišavanjem slobode u toku ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti;
- 2) u svezi sa ratnim događanjima (bombardiranja, ulične borbe, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.);
- 3) od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata,
- 4) u svezi sa diverzantskim odnosno terorističkim akcijama kojima se ugrožava sigurnost i ustavni poredak Federacije.

Invalid je i osoba kod koje je nastupilo tjelesno oštećenje od najmanje 60% zbog bolesti zadobivene, odnosno pogorsane ili ispoljene pod okolnostima iz stavka 1. ovog članka.

Civilnom žrtvom rata, smatra se i osoba koja je poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz stavka 1. ovog članka.

Članak 55.

Žrtve fasističkog terora, žrtve ratnih događaja, žrtve ratnog materijala i žrtve neprijateljskih diverzantskih akcija, kao i članovi obitelji žrtava fasističkog terora, kojima je to svojstvo priznato po propisima o zaštiti civilnih žrtava rata koji su se primjenjivali na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona, smatraju se civilnim žrtvama rata, odnosno članovima obitelji civilnih žrtava rata sukladno ovom zakonu i

koriste prava u obimu i pod uvjetima propisanim ovim zakonom, ako ispunjavaju uvjete iz cl. 54., 56. i 58. ovog zakona.

Članak 56.

Radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom za civilne žrtve rata, ako propisom kantona-zupanije nije drukcije utvrđeno, invalidi se razvrstavaju prema utvrđenom procentu tjelesnog oštećenja, u šest skupina, i to:

- I. skupina - invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja kojima je za redovan život potrebna njega i pomoć od strane drugog lica,
- II. skupina - invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja ,
- III. skupina- invalidi sa 90% tjelesnog oštećenja,
- IV. skupina - invalidi sa 80% tjelesnog oštećenja,
- V. skupina - invalidi sa 70% tjelesnog oštećenja,
- VI. skupina - invalidi sa 60% tjelesnog oštećenja.

Članak 57.

Prava utvrđena ovim zakonom za civilne žrtve rata, ostvaruju i koriste državljani Bosne i Hercegovine, ako ovim zakonom nije drukcije uređeno.

Strani državljani, koji su tjelesno oštećenje zadobili ili im je član obitelji poginuo kao civilna žrtva rata, ostvaruju prava utvrđena ovim zakonom, ako po istom temelju ne ostvaruju prava od države čiji su državljani ili države na čijem teritoriju imaju prebivaliste, sukladno reciprocitetu.

Državljanima Bosne i Hercegovine koji nisu i državljani Federacije Bosne i Hercegovine, ostvaruju prava utvrđena ovim zakonom, ako po istom temelju ne ostvaruju prava u drugom entitetu čiji su državljani i ako imaju prebivaliste ili boraviste na teritoriju Federacije.

2. TEMELJNA PRAVA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Članak 58.

Civilne žrtve rata imaju, po ovom zakonu, sljedeća prava:

- 1) osobnu invalidninu,
- 2) dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe,
- 3) ortopedski dodatak,
- 4) obiteljsku invalidninu,
- 5) dodatak na djecu,
- 6) potporu u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala,
- 7) osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, pre-kvalifikacija i dokvalifikacija),
- 8) prioritetno uposljavanje.

Prava iz stavka 1. toc. 1), 2), 3), 4) i 5) ovog članka ostvaruju se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Prava iz stavka 1. toc. 6), 7) i 8) ovog članka ostvaruju se pod uvjetima, na način i po postupku utvrđenim propisom kantona-zupanije.
Kanton-zupanija može, utvrditi i druga prava i proširiti obim prava utvrđenih ovim zakonom na temelju svojih materijalnih mogućnosti i drugih potreba civilnih žrtava rata.

a) OSOBNA INVALIDNINA

Članak 59.

Osobna invalidnina određuje se u mjesečnom iznosu prema skupini tjelesnog oštećenja iz članka 56. ovog zakona, u visini od 70% od mjesečnog iznosa osobne invalidnine vojnog invalida odgovarajuće skupine po propisima o vojnim invalidima.

b) DODATAK ZA NJEGU I POTPORU OD STRANE DRUGE OSOBE

Članak 60.

Pravo na dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe imaju invalidi od I do IV skupine koji su nesposobni za vršenje osnovnih životnih potreba bez potpore druge osobe.

Dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe određuje se u mjesečnom iznosu u visini od 70% od mjesečnog iznosa dodatka za njegu i potporu od strane druge osobe za vojne invalide odgovarajućeg stupnja određenog propisima o vojnim invalidima.

c) ORTOPEDSKI DODATAK

Članak 61.

Pravo na ortopedski dodatak imaju invalidi kojima je tjelesno oštećenje utvrđeno zbog oštećenja organizma koja su neposredna posljedica zadobivene rane, povrede ili ozljede koja je prouzročila amputaciju ekstremiteta ili tesko oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka.

Ortopedski dodatak određuje se u mjesečnom iznosu u visini od 70% od mjesečnog iznosa ortopedskog dodatka za vojne invalide odgovarajućeg stupnja određenog propisima o vojnim invalidima.

d) OBITELJSKA INVALIDNINA

Članak 62.

Članovi obitelji civilnih žrtava rata iz članka 54. stavak 3. ovog zakona imaju, uz uvjete propisane ovim zakonom, pravo na obiteljsku invalidninu.

Pravo na obiteljsku invalidninu imaju, uz uvjete propisane ovim zakonom, i članovi obitelji invalida od I do IV skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i potporu druge osobe.

Članak 63.

Pravo na obiteljsku invalidninu imaju članovi uže obitelji civilne žrtve rata i to:

1) udovica - kad navrši 55 godina života ili udovac - kad navrši 65 godina života, a i prije navrsenih 55 godina, odnosno 65 godina života, ako su nesposobni za privređivanje,

2) djeca, usvojenici i pastorcad - do navrsene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovnog školovanja, a najkasnije do navrsene 27. godine života, a ako su nesposobna za privređivanje, dok ta nesposobnost traje pod uvjetom da je nesposobnost nastupila prije navrsene 15. godine života odnosno za vrijeme redovnog školovanja, prije navrsene 27. godine života.

Ako je školovanje prekinuto zbog služenja vojnog roka ili bolesti, ove osobe mogu koristiti pravo na obiteljsku invalidninu i za vrijeme služenja vojnog roka, odnosno trajanja bolesti do navrsene 27. godine života, a nakon toga najviše još za onoliko vremena koliko su zbog služenja vojnog roka odnosno bolesti izgubile od redovnog školovanja, ako je redovno školovanje nastavljeno prije navrsene 27. godine života.

Ako uže obitelj sačinjavaju bračni drug sa jednim ili više članova obitelji iz stavka 1. točka 2) ovog članka, bračni drug ima pravo na obiteljsku invalidninu kao sauzivatelj sa njima, bez obzira na uvjete iz stavka 1. točka 1) ovog članka i to dok ijedno od te djece ima pravo na invalidninu.

Izuzetno od odredbe stavka 1. točka 1) i stavka 2. ovog članka, bračni drug invalida koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i potporu druge osobe po osnovu tjelesnog oštećenja, ima pravo na obiteljsku invalidninu nezavisno od uvjeta predviđenih tim odredbama, ako je sa invalidom živio u bračnoj zajednici i u zajedničkom kućanstvu posljednjih pet godina prije njegove smrti i ako nije uposlen, ne bavi se privrednom ili profesionalnom djelatnošću i nije korisnik mirovine.

Članak 64.

Roditelji imaju pravo na obiteljsku invalidninu, iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

Ocu, maceha i usvojitelj koji su osobu od koje izvode pravo izdržavali ili ih je ta osoba izdržavala najmanje pet godina prije smrti, imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

Ocu, maceha i usvojitelj koji ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu, sukladno ovom zakonu imaju prece pravo od roditelja koji nije izvršavao roditeljsku dužnost prema osobi od koje se to pravo izvodi.

Članak 65.

Osnov za određivanje visine obiteljske invalidnine je mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I skupine.

Obiteljska invalidnina za jednog člana obitelji iznosi 25% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovog članka.

Obiteljska invalidnina za dijete bez oba roditelja iznosi 80% mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovog članka.

Ako pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruje više članova obitelji, iznos obiteljske invalidnine iz st. 2. i 3. ovog članka povećava se za 50% za svakog narednog sauzivatelja.

Članak 66.

Ako obiteljsku invalidninu koriste dva ili više članova obitelji, obiteljska invalidnina pripada sauzivateljima u jednakim dijelovima.

Članak 67.

Invalid, koji ispunjava uvjete za priznavanje prava na osobnu i na obiteljsku invalidninu na temelju dvije ili više osoba, ima pravo na osobnu invalidninu i na jednu polovicu obiteljske invalidnine za svako od tih osoba.

Članovi obitelji, koji ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu na temelju dvije ili više osoba, imaju pravo na obiteljsku invalidninu za jednu osobu i na po jednu polovinu obiteljske invalidnine za svaku slijedecu osobu.

e) DODATAK NA DJECU

Članak 68.

Korisnici osobne i obiteljske invalidnine imaju pravo na dodatak na djecu pod uvjetima i u visini koji su utvrđeni propisima o dodatku na djecu, ako ne ispunjavaju uvjete za ostvarivanje tog dodatka po drugom temelju.

3. KORISTENJE I PRESTANAK PRAVA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Članak 69.

Osobna invalidnina, dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, ortopedski dodatak i obiteljska invalidnina, po ovom zakonu, pripadaju socijalnoj žrtvi rata (u daljnjem tekstu: korisnik) od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za priznavanje tih prava.

Članak 70.

Izuzetno, korisnik dodatka za njegu i potporu od strane druge osobe koji ispunjava uvjete za ostvarivanje tog prava po drugim propisima, ima pravo na razliku iznosa dodatka za njegu i potporu od strane druge osobe po ovom zakonu, ako razlika postoji.

Članak 71.

Novcana primanja utvrđena na temelju ovog zakona za civilne žrtve rata isplacuju se u mjesečnim iznosima i to unazad.

Članak 72.

Dospjeli, a neisplaceni iznosi novčanih primanja utvrđenih na temelju ovog zakona za civilne žrtve rata, isplacuju se članovima obitelji koji su s korisnikom do dana njegove smrti živjeli u zajedničkom kucanstvu.

Članak 73.

Dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe ne isplacuje se za mjesec u kojem je korisnik sve vrijeme proveo u zdravstvenoj organizaciji ili drugoj ustanovi u kojoj mu je osigurana njega i potpora druge osobe.

Članak 74.

Korisniku prava, osuđenom pravomocnom sudskom presudom na kaznu zatvora dulju od šest mjeseci, ne pripadaju ta prava za vrijeme dok se nalazi na izdržavanju kazne. Ako se korisnik mjesečnih novčanih primanja nalazi u pritvoru, članovima obitelji koje korisnik izdržava isplacuje se polovica tih primanja. Zadržana polovica primanja isplatit će se korisniku, ako kazneni postupak bude pravomocnom odlukom obustavljen, ili ako korisnik pravomocnom presudom bude oslobođen optužbe, odnosno ako optužba protiv njega bude odbijena, ali ne zbog nenadležnosti suda.

Članak 75.

Prava ostvarena sukladno ovom zakonu gube korisnici i članovi njihove obitelji koji su osuđeni pravomocnom sudskom odlukom zbog ratnih zločina ili ugrožavanja ustavnog poretka i sigurnosti Bosne i Hercegovine ili Federacije. Osobama protiv kojih je pokrenut krivični postupak zbog djela iz stavka 1. ovog članka, ne isplacuju se novčana primanja za vrijeme do okončanja tog postupka.

Članak 76.

Bračni drug, stupanjem u drugi brak, gubi prava utvrđena ovim zakonom za civilne žrtve rata koja je ostvario kao član obitelji.

Bračni drug gubi prava po ovom zakonu i ako je napustio djecu, s kojom koristi prava, zanemario njihovo izdržavanje, podizanje i odgoj. Ta prava mogu se ponovo uspostaviti ako bračni drug nastavi obavljati roditeljske dužnosti za vrijeme dok se djeca koriste pravima u skladu sa ovim zakonom.

Članak 77.

Korisnici prava dužni su u roku od 15 dana od dana nastale promjene prijaviti mjerodavnom tijelu svaku promjenu od utjecaja na gubitak prava ili na smanjenje obima tog prava.

4. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Članak 78.

O pravima utvrđenim ovim zakonom za civilne žrtve rata rješava nadležno tijelo određen propisom kantona-zupanije.

Članak 79.

Osobe koja su tjelesno ostecenje zadobile pod okolnostima iz članka 54. st. 1. i 2. ovog zakona, dužne su, uz zahtjev za priznavanje prava, priložiti i medicinsku dokumentaciju o liječenju neposredno nakon ranjavanja, povrede ili oboljenja najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 80.

Tjelesno ostecenje invalida, pravo na dodatak za njegu i potporu od strane druge osobe, pravo na ortopedski dodatak, kao i nesposobnost za privređivanje, utvrđuju se propisom kantona-zupanije suglasno propisima o vojnim invalidima.

Članak 81.

Ako kod invalida nastupe promjene vezane za tjelesno ostecenje koje su od utjecaja na pravo utvrđeno konacnim rjesenjem, invalid može, po isteku dvije godine od dana donosenja tog rjesenja, podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog procenta tjelesnog ostecenja u svezi sa nastalom promjenom.

Odredba stavka 1. ovog članka primjenjuje se i na civilne žrtve rata iz članka 54. st. 1. i 2. ovog zakona kojima nije priznato svojstvo invalida zbog neispunjavanja uvjeta u pogledu procenta tjelesnog ostecenja propisanih ovim zakonom.

Članak 82.

Civilnoj žrtvi rata - korisniku prava po ovom zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto, ako je od mjerodavnog tijela upućen, odnosno pozvan u drugo mjesto radi pregleda pred ljekarskom komisijom.

Korisnik prava, kome je određen pratilac za putovanje glede stavka 1. ovog članka, ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratioca.

Pravo na naknadu troškova prijevoza iz st. 1. i 2. ovog članka ima i osoba koja je podnijela zahtjev za priznavanje prava utvrđenih ovim zakonom, ako joj je konacnim rjesenjem to pravo, odnosno povećanje grupe tjelesnog ostecenja, priznato.

Troškovi prijevoza naknaduju se prema cijeni prometne karte za prijevoz autobusom u javnom prometu odnosno drugim razredom vlaka.

Članak 83.

Isplate po ovom zakonu za civilne žrtve rata vrsi mjerodavno tijelo sukladno propisu kantona-zupanije.

Članak 84.

Tijelo iz članka 83. ovog zakona vodi evidenciju o izvršenim isplatama, o broju i strukturi korisnika i drugim podacima, sukladno propisu kantona-zupanije.

Članak 85.

Osoba, kojoj su isplacena novcana primanja na koje nije imala pravo, dužna je vratiti primljeni iznos. Ako to ne učini u roku kojeg odredi mjerodavno tijelo iz članka 83. ovog zakona, povrat tog iznosa ostvarit će se tužbom kod nadležnog suda.

Članak 86.

Mjesečni iznosi osobne invalidnine, dodatka za njegu i potporu druge osobe, ortopedskog dodatka i obiteljske invalidnine, uskladuju se prema kretanju odgovarajućih primanja vojnih invalida po propisima o vojnim invalidima.

Mjerodavno tijelo kantona-zupanije, utvrđuje iznose mjesečnih novčanih primanja iz stavka 1. ovog članka, na temelju odgovarajućih podataka o iznosima novčanih primanja vojnih invalida.

IV - ZAŠTITA OBITELJI SA DJECOM

1. POJAM I CILJ INSTITUTA ZAŠTITE OBITELJI SA DJECOM

Članak 87.

Zaštita obitelji sa djecom, glede ovog zakona, je osiguranje obitelji kroz materijalna i druga davanja, radi pomaganja u podizanju, odgoju i žbrinjavanju djece, kao i njihovom osposobljavanju za samostalan život i rad, u najboljem interesu djeteta.

Članak 88.

Zaštita obitelji sa djecom ima za cilj:

- da se osiguraju svoj djeci približno jednaki uvjeti za zdrav i pravilan tjelesni intelektualni i emocionalni razvoj u obitelji,
- potporu u ostvarivanju njene reproduktivne uloge, njezi, podizanju, odgoju i zaštiti djece i poboljšanju kvaliteta života obitelji,
- razvijanje humanih odnosa sukladno sa nacelima građanskog morala i solidarnosti.

Djetetu bez oba ili jednog roditelja, obitelj koja ima dijete ometeno u fizičkom ili psihickom razvoju i obitelj u kojoj su oba ili jedan roditelj invalidi, osiguravaju se povoljniji uvjeti u sticanju i ostvarivanju prava i veći iznosi materijalnih i drugih davanja utvrđenih ovim zakonom i propisom kantona-zupanije.

2. TEMELJNA PRAVA OBITELJI SA DJECOM

Članak 89.

Temeljna prava koja, glede ovog zakona, ostvaruje obitelj sa djecom su:

- 1) dodatak na djecu,
- 2) naknada umjesto place zeni - majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoce, porodaja i njege djeteta,
- 3) novcana potpora za vrijeme trudnoce i porodaja zene - majke koja nije u radnom odnosu,
- 4) jednokratna potpora za opremu novorodenog djeteta,
- 5) potpora u prehrani djeteta do sest mjeseci i dodatna ishrana za majke - dojilje,
- 6) posebni psihosocijalni tretman bračnih drugova, koji zele djecu i trudnica,
- 7) smjestaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja,
- 8) osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u skolama osnovne naobrazbe,
- 9) skolarine i stipendije dacima i studentima.

Članak 90.

Propisom kantona-zupanije mogu se utvrditi i druga prava obitelji sa djecom. Propisom kantona-zupanije blize se uređuju uvjeti, nacin, postupak, organi i financiranje prava utvrđenih u članku 89. ovog zakona.

Članak 91.

Pravo na dodatak na djecu pripada obitelji ciji ukupni mjesečni prihod ostvaren po svim temeljima, izuzev primanja ostvarenih iz socijalne zaštite i zaštite obitelji sa djecom, po članu kucanstva, ne prelaze iznos koji je utvrđen propisom kantona-zupanije kao najnizi iznos prihoda dovoljnih za izdržavanje.

Obitelji iz članka 88. stavak 2. ovog zakona pravo na dodatak na djecu pripada, bez obzira na visinu prihoda kucanstva.

Članak 92.

Stranim drzavljanima i osobama bez drzavljanstva koji stalno zive na teritoriju Federacije, pripada pravo na dodatak na djecu sukladno međunarodnom ugovorom.

Članak 93.

Naknada umjesto place zeni - majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoce, porodaja i njege djeteta, utvrđuje se u procentu od ostvarene place u periodu od sest mjeseci prije porodaja, valorizirane po osnovu rasta placa na podrucju kantona-zupanije u tom periodu.

Procenat iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se propisom kantona-zupanije.

3. DJECIJI TJEDAN

Članak 94.

Prvi tjedan u listopadu mjesecu svake godine određuje se kao "Djeciji tjedan" na teritoriju Federacije.

"Djeciji tjedan" se uvodi radi podsticanja i organiziranja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih djeci i poduzimanja drugih mjera i akcija za unapređenje razvoja brige o djeci.

Manifestacije i mjere iz stavka 2. ovog članka utvrđuju se programom koje donosi federalni ministar mjerodavan za socijalnu i djeciju zaštitu.

Članak 95.

Za "Djeciji tjedan" tokom cijelog mjeseca listopada naplaciivat će se novčani iznos utvrđen odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, i to na:

- 1) prodatu prometnu kartu u međumjesnom i međunarodnom željezničkom, brodskom, avionskom i autobuskom prometu,
- 2) postanske pošiljke u unutarnjem prometu, osim na pošiljke novina i časopisa,
- 3) prodatu ulaznicu za kazaliste, kino, druge kulturne manifestacije i sportske priredbe za koje se naplacuju ulaznice,
- 4) prodatu gramofonsku ploču, muzičku kompakt-disk i video kazetu.

Naplacene novčane iznose iz stavka 1. ovog članka, poduzeca, poslodavci i druge pravne i fizičke osobe, koje vrse naplatu na području kantona-zupanije, dužne su uplatiti te iznose u proračun kantona-zupanije u roku od 15. dana po isteku mjeseca listopada, ako propisom kantona-zupanije nije drukcije utvrđeno.

Članak 96.

Nacin naplate novčanih iznosa iz članka 95. ovog zakona, kao i nacin njihovog raspoređivanja, uređuje se propisom kantona-zupanije.

V - FINANCIRANJE SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE OBITELJI SA DJECOM

Članak 97.

Sredstva za financiranje socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom osiguravaju se sukladno sa propisom Federacije i kantona-zupanije iz:

- proračuna općine,
- proračuna kantona-zupanije,
- ulaganja osnivača ustanova,
- osobnog ucesca korisnika,
- legata, poklona i zavještavanja,
- drugih izvora.

VI - KAZNENE ODREDBE

Članak 98.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj ustanova ako:

- korisniku, protivno odredbama ovog zakona, uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju,
- omogući korištenje prava osobi kojoj ne pripada pravo po ovom zakonu ili joj ne pripada u tom obimu,
- smjesti osobu i drugu obitelj koja u smislu članka 35. ovog zakona nije podobna da primi dijete na smjestaj,
- ne primi osobu kojeg uputi centar za socijalni rad (Članak 43.),
- otpusti korisnika iz ustanove suprotno odredbi članka 44. ovog zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi, novčanom kaznom od 100 do 400 KM.

Članak 99.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće odnosno druga pravna osoba, odnosno poslodavac ako za vrijeme "Dječijeg tjedna" ne naplacuje novčani iznos utvrđen odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno članku 95. ovog zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u poduzeću, druga pravna osoba, odnosno poslodavac novčanom kaznom od 100 do 400 KM.

Članak 100.

Novčanom kaznom od 100 do 400 KM kaznit će se obitelj u kojoj je dijete smješteno, ukoliko bez suglasnosti roditelja, usvojitelja ili tijela starateljstva poduzima važnije mjere u pogledu ličnosti djeteta sukladno članku 37. ovog zakona.

VII - PRIJELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Članak 101.

Dosadašnji korisnici koji su ostvarili prava, kao i osobe koje su podnijele zahtjev za ostvarivanje prava povodom kojeg nije donijeto rješenje po propisima o socijalnoj i dječijoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata, koji su se primjenjivali na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava po ovom zakonu. Osobama iz stavka 1. ovog članka, koje ne podnesu zahtjev u roku iz stavka 1. ovog članka, prestaje daljnje ostvarivanje prava.

Članak 102.

Postupci za ostvarivanje prava, započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, a koji nisu završeni, okončat će se po odredbama ovog zakona.

Članak 103.

Nadlezna tijela kantona-zupanije ce, radi provođenja ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odgovarajuće propise i opće akte iz svoje nadležnosti.

Članak 104.

Postojeće ustanove koje obavljaju djelatnost socijalne zaštite, dužne su uskladiti statut i druge opće akte sa odredbama ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 103. ovog zakona.

Članak 105.

Pravo na novčanu naknadu za potporu i njegu od strane druge osobe iz članka 26. ovog zakona i pravo djece na osposobljavanje za život i rad iz članka 29. stavak 2. ovog zakona, ostvaruju se sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, do dana stupanja na snagu propisa iz članka 103. ovog zakona.

Članak 106.

Pravo na naknadu plaće zeni-majci u radnom odnosu dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, utvrđeno ovim zakonom, ostvaruje se sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju, do dana stupanja na snagu propisa iz članka 103. ovog zakona.

Članak 107.

Do donošenja propisa iz članka 103. ovog zakona primjenjivat će se propisi i opći akti iz oblasti socijalne i dječije zaštite i zaštite civilnih žrtava rata, koji su se primjenjivali na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 108.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, na teritoriju Federacije prestaje primjena propisa o socijalnoj i dječijoj zaštiti i zaštiti civilnih žrtava rata, koji su se do dana stupanja na snagu ovog zakona primjenjivali na teritoriju Federacije, izuzev propisa i općih akata iz članka 107. ovog zakona.

Članak 109.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVAMA SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM

Član 1.

U Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99 i 54/04) u članu 3. u stavu 1. na kraju rečenice tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: "ili općinska služba za upravu."

Član 2.

U članu 5. stav 2. mijenja se i glasi:

"Članovi porodice civilne žrtve rata, u smislu ovog zakona, su:

1. bračni drug i djeca rođena u braku ili van braka,
2. usvojena djeca i pastorčad,
3. roditelji i usvojioci,
4. očuh i maćeha."

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3., koji glasi:

"Članovi porodice iz stava 2. tač. 1) i 2) ovog člana smatraju se članovima uže porodice, a članovi porodice iz stava 2. tač. 3) i 4) ovog člana, članovima šire porodice."

Dosadašnji stav 3, koji postaje stav 4, mijenja se i glasi:

"Članom porodice, u smislu stava 2. ovog člana, smatra se i vanbračni drug neoženjene civilne žrtve rata s kojom ima djecu i s kojom živi, odnosno živio je do njene smrti u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana."

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 3.

Član 9. mijenja se i glasi:

"Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo), vrši nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva Federacija, izdaje instrukcije i vrši upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namjenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu, a koja se obezbjeđuju iz federalnog budžeta.

Nadležni kantonalni organ uprave, vrši nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata kantona donesenih saglasno ovom zakonu, kao i nad stručnim radom ustanova koje osniva općina, odnosno kanton, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava namjenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu, a koja se obezbjeđuju iz kantonalnog budžeta.”

Član 4.

Član 26. mijenja se i glasi:

“Novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica mogu ostvariti stara i nemoćna lica, kojima je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć i njega od strane drugog lica, za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba, pod uslovom:

1. da lice nije smješteno u socijalno-medicinsku ili drugu ustanovu,
2. da prihod po članu domaćinstva ne prelazi iznos koji se utvrđuje propisom kantona,
3. da lice ne ostvaruje pravo na kućnu njegu i pomoć u kući i
4. da se ovo pravo ne može ostvariti po nekom drugom osnovu.

Nalaz i mišljenje, u smislu stava 1. ovog člana daje nadležna? ljeakarska? komisija, u skladu sa propisom kantona.”

Član 5.

Član 27. stav 2. mijenja se i glasi:

“Djeci i odraslim licima sa invaliditetom i licima sa trajnim invaliditetom u fizičkom i psihičkom razvoju, propisima kantona utvrđuju se povoljniji uslovi u sticanju prava iz socijalne zaštite i visini iznosa materijalnih davanja.”

Članak 54. mijenja se i glasi:

“U smislu ovog zakona civilna žrtva rata je lice kod kojeg je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti, usljed ranjavanja ili nekog drugog oblika ratne torture nastupilo oštećenje organizma, što uključuje mentalno oštećenje ili značajno narušavanje zdravlja ili nestanak ili pogibiju tog lica.

U skladu sa stavom 1. ovog člana, status civilne žrtve rata priznaje se:

- 1) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% ili značajno narušavanje zdravlja usljed mučenja, nehumanog i ponižavajućeg postupanja, nezakonitog kažnjavanja, protupravnog lišavanja slobode, zatvor, koncentracioni logor, internacija, prinudni rad u toku ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti,
- 2) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% u vezi sa ratnim događajima (bombardovanje, ulične borbe, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.),

- 3) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka rata,
- 4) licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma od najmanje 60% u vezi sa diverzantskim, terorističkim akcijama kojima se ugrožava sigurnost i ustavni poredak Federacije,
- 5) članovima porodice nestalog lica, ako je nestalo lice bilo civil odnosno nije bilo pripadnik oružanih snaga,
- 6) članovima porodice lica koje je poginulo u vezi sa ratnim događajima (bombardovanje, ulične borbe, eksplozija ratnog materijala, zalutali metak i sl.).

Posebnom kategorijom civilnih žrtava rata smatraju se lica koja su preživjela seksualno zlostavljanje i silovanje.

Priznaje se status civilne žrtve rata licima kod kojih je došlo do naknadnog oštećenja organizma – ispoljene i pogoršane bolesti, dugog perioda inkubacije, gubitak ekstremiteta i vida oba oka zbog pogoršanja općeg zdravstvenog stanja, mentalnog oštećenja i drugih oštećenja organizma, a nastalih zbog okolnosti iz st. 1. i 2. ovog člana.

Status civilne žrtve rata, u smislu st. 1. i 2. ovog člana, priznaje se i civilnim licima i pripadnicima snaga bivše tzv. “Autonomne pokrajine Zapadna Bosna”, ukoliko ne ostvaruju odgovarajuća prava po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica (“Službene novine Federacije BiH”, br. 33/04 i 56/05).

U skladu sa ovim zakonom, u cilju ostvarivanja određenih prava, priznaje se status civilne žrtve rata, licu kod kojeg je nastupilo oštećenje organizma ispod 60% ili značajno narušavanje zdravlja. ”

Član 7.

U članu 56. u uvodnoj rečenici riječi: “ako propisom kantona nije drugačije utvrđeno, ”, brišu se.

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

“Pri utvrđivanju procenta oštećenja organizma za lica kod kojih je pod okolnostima iz člana 54. ovog zakona nastupilo oštećenje organizma zbog bolesti zadobivene, odnosno pogoršane pod tim okolnostima, uzima se odgovarajući procenat od cjelokupnog oštećenja organizma, s tim da po tom osnovu utvrđeni procenat oštećenja organizma ne može iznositi više od 80%.”

Član 8.

Član 58. mijenja se i glasi:

“Civilne žrtve rata imaju, po ovom zakonu, sljedeća prava:

1. ličnu invalidninu ili mjesečno lično novčano primanje,
2. dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica,

3. ortopedski dodatak,
4. porodičnu invalidninu,
5. pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala,
6. osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija),
7. prioritarno zapošljavanje,
8. prioritarno stambeno žbrinjavanje,
9. psihološku pomoć i pravnu pomoć.

Civilne žrtve rata iz člana 54. stav 6. ovog zakona ostvaruju prava u skladu sa stavom 1. tač. 5), 6), 7), 8) i 9) ovog člana.

Prava iz stava 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog člana ostvaruju se pod uslovima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Prava iz stava 1. tač. 5), 6), 7), 8) i 9) ovog člana ostvaruju se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti, zaštiti porodice sa djecom i zapošljavanju.

Kanton, u skladu sa Programom rješavanja prioriternog stambenog žbrinjavanja po osnovu odgovarajućeg zakona, rješava prioriterno stambeno žbrinjavanje lica iz člana 54. ovog zakona, a naročito lica koja su uključena kao žrtve svjedoci u sudske postupke.

Kanton može utvrditi i druga prava i proširiti obim prava utvrđenih ovim zakonom, u skladu sa svojim mogućnostima i potrebama civilnih žrtava rata.”

Član 9.

Član 59. mijenja se i glasi:

“Lična invalidnina utvrđuje se u mjesečnom iznosu prema grupi oštećenja organizma iz člana 56. ovog zakona, u visini od 70% mjesečnog iznosa lične invalidnine ratnih vojnih invalida, i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta, odgovarajuće grupe po propisima iz Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica, izuzev za lica iz člana 54. stav 3. ovog zakona, kako slijedi:

I grupa	-	100%
II grupa	-	73%
III grupa	-	55%
IV grupa	-	43%
V grupa	-	32%
VI grupa	-	18%

Mjesečno lično novčano primanje za lica iz člana 54. stav 3. ovog zakona iznosi 70% od osnovice.

Osnovica i mjesečni iznosi novčanih primanja po ovom zakonu usklađuju se identično kretanju invalidnina branilaca i članova njihovih porodica.”

Član 10.

U članu 60. stav 2., mijenja se i glasi:

“Dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica određuje se u mjesečnom iznosu u visini 70% od mjesečnog iznosa dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica za ratne vojne invalide, odgovarajućeg stepena invalidnosti i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta.”

Član 11.

U članu 61. stav 2., mijenja se i glasi:

“Ortopedski dodatak određuje se u mjesečnom iznosu u visini 70% od mjesečnog iznosa ortopedskog dodatka za ratne vojne invalide, odgovarajućeg stepena invalidnosti i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta.”

Član 12.

U članu 62. stav 2. mijenja se i glasi:

“Pravo na porodičnu invalidninu, uz uslove propisane ovim zakonom, imaju i članovi porodice civilne žrtve rata od I. do IV. grupe koji su do smrti koristili dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, pod uslovom da je smrt civilne žrtve rata posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti po osnovu koje joj je utvrđeno pravo po ovom zakonu.”

Član 13.

U članu 63. stav 1. u tački 2) i u stavu 2. broj “27”, zamjenjuje se brojem “25”.

Stav 4. mijenja se i glasi:

“Lica iz člana 5. stav 3. ovog zakona ostvaruju prava pod uslovima i na način kao i lica iz stava 1. tačka 1) ovog člana.”

Član 14.

U članu 64. st. 1. i 2. mijenjaju se i glase:

“Roditelji i usvojioci imaju pravo na porodičnu invalidninu, iako su članovi uže porodice ostvarili to pravo.

Očuh i maćeha, koji su sa civilnom žrtvom rata živjeli u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine prije njene smrti ili nestanka, imaju pravo na porodičnu invalidninu, ukoliko nema lica iz stava 1. ovog člana.”

Član 15.

Član 65. mijenja se i glasi:

“Osnovica za određivanje porodične invalidnine iznosi 70% od osnovice za određivanje porodične invalidnine za porodice šehida odnosno poginulog borca, i to 50% iz federalnog budžeta, a 20% iz kantonalnog budžeta.

Iznosi porodične invalidnine utvrđuju se u mjesečnom iznosu od osnovice iz stava 1. ovog člana i to:

- za jednog člana porodice u visini 43% od osnovice,
- za dva člana porodice u visini 55% od osnovice,
- za tri člana porodice u visini 60% od osnovice,
- za četiri i više članova porodice u visini 65% od osnovice.”

Član 16.

Iza člana 65. dodaje se novi član 65a., koji glasi:

“Član 65a.

Za lica iz člana 63. stav 1. tačka 1) i lica iz člana 64. ovog zakona, koja imaju prihod iz radnog odnosa, penzije, obavljanja samostalne djelatnosti ili druge mjesečne prihode, čiji ukupan iznos prelazi iznos prosječne neto plaće ostvarene u Federaciji u prethodnoj godini, porodična invalidnina utvrđena u skladu sa članom 65. ovog zakona, umanjuje se za 50%.”

Član 17.

Podnaslov: “e) DODATAK NA DJECU” i član 68., brišu se.

Član 18.

U članu 69. dodaje se novi stav 2., koji glasi:

“Pravo na porodičnu invalidninu pripada članovima porodice nestale civilne žrtve rata do njenog proglašenja umrlom, a najduže dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, kada im prava prestaju, ukoliko u tom roku ne pokrenu postupak za proglašenje civilne žrtve rata nestalom.”

Član 19.

Član 70. mijenja se i glasi:

“Korisnik dodatka za njegu i pomoć od strane drugog lica, koji ispunjava uslove za ostvarivanje tog prava i po drugim propisima, može, po sopstvenom izboru, koristiti to pravo samo po jednom propisu.”

Član 20.

U članu 76. u stavu 1. iza riječi “brak,” dodaju se riječi: “ili u vanbračnu zajednicu.”.

U stavu 2. u prvoj i pretposljednjoj rečenici, iza riječi “bračni”, dodaju se riječi: “ili vanbračni”.

Član 21.

Iza člana 76. dodaje se novi član 76a., koji glasi:

“Član 76a.

Korisniku prava po ovom zakonu prestaju ta prava napuštanjem Bosne i Hercegovine duže od tri mjeseca, računajući od dana napuštanja Bosne i Hercegovine.

Povratkom u Bosnu i Hercegovinu korisnik prava po ovom zakonu, može podnijeti zahtjev za ponovno uspostavljanje tih prava.”

Član 22.

Član 78. mijenja se i glasi:

“O pravima iz člana 58. stav 1. tač. 1), 2), 3) i 4) ovog zakona rješava u prvom stepenu centar za socijalni rad ili nadležna općinska služba za upravu, prema mjestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahtjeva, a o žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stepenu rješava nadležni kantonalni organ uprave.”

Član 23.

Član 79. mijenja se i glasi:

“Utvrđivanje statusa civilne žrtve rata u skladu sa članom 54. ovog zakona, vrši se pisanim dokaznim sredstvima, izdatim u skladu sa propisima o upravnom postupku.

Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava 1. ovog člana, smatra se medicinska dokumentacija o liječenju izdata neposredno nakon nastanka oštećenja organizma, kao i odgovarajući dokaz izdat od strane nadležne institucije o nastanku okolnosti u skladu sa članom 54. ovog zakona.

Pisanim dokaznim sredstvima, iz stava 1. ovog člana, smatra se i dokumentacija izdata od strane nadležnih institucija, uključujući udruženja građana, nevladine organizacije ili druge ovlaštene organizacije koje se bave pružanjem pomoći licima iz člana 54. ovog zakona.

Sva dostavljena dokumentacija je predmet provjere i revizije.

Nadležno ministarstvo će u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podzakonskim aktom bliže regulisati sva ostala pitanja koja se odnose na priznavanje statusa civilne žrtve rata.”

Član 24.

Iza člana 79. dodaje se novi član 79a., koji glasi:

“Član 79a.

Zahtjevi za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma u skladu sa članom 54. ovog zakona, a koja su nastala prije donošenja ovog zakona, podnose se nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Zahtjevi za priznavanje prava po osnovu oštećenja organizma u skladu sa članom 54., a koja su nastala nakon donošenja ovog zakona, podnose se nakon nastupanja tih oštećenja.

Lica, kojima u postupku revizije po propisima o vojnim invalidima prestane pravo priznato po tim propisima, mogu podnijeti zahtjev za priznavanje prava po ovom zakonu.”

Član 25.

Član 80. mijenja se i glasi:

“Oštećenje organizma civilne žrtve rata, pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica, pravo na ortopedski dodatak, kao i nesposobnost za privređivanje, utvrđuju se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne ljekarske komisije određene propisom federalnog ministra rada i socijalne politike.”

Član 26.

Iza člana 80. dodaje se novi član 80a., koji glasi:

“Član 80a.

Rješenje donijeto u prvom stepenu kojim je priznato pravo na osnovu ovog zakona, podliježe reviziji.

Reviziju, po službenoj dužnosti, vrši nadležni kantonalni organ uprave.

U postupku revizije nadležni kantonalni organ uprave može dati saglasnost na prvostepeno rješenje, može ga izmjeniti, poništiti, ukinuti i sam drugačije riješiti upravnu stvar ili vratiti predmet prvostepenom organu na ponovni postupak.

Ako je protiv rješenja prvostepenog organa izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Ako protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije izjavljena žalba, prvostepeni organ, koji je donio to rješenje, dostaviće ga, zajedno sa spisima predmeta, organu nadležnom za reviziju, u roku od osam dana od dana isteka roka za žalbu. Revizija odlaže izvršenje rješenja.”

Član 27.

Član 83. mijenja se i glasi:

“Isplate po ovom zakonu za civilne žrtve rata vrši nadležni kantonalni organ uprave.

Sredstva koja se korisnicima isplaćuju iz federalnog budžeta, doznačiće se nadležnom kantonalnom organu uprave, na osnovu zahtjeva tog organa, koji se podnosi Federalnom ministarstvu.”

Član 28.

Član 84. mijenja se i glasi:

“Nadležna općinska služba vodi evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama, prema ovom zakonu, i dostavlja nadležnom kantonalnom organu uprave mjesečne žbirne izvještaje o broju korisnika, iznosu naknada i isplatama.”

Član 29.

Član 86. briše se.

Član 30.

U članu 97. u uvodnoj rečenici, iza riječi: “socijalne zaštite” briše se zarez i riječi: “zaštite civilnih žrtava rata”.

Iza stava 1. dodaju se novi st. 2., 3., 4. i 5., koji glase:

“Sredstva za ostvarivanje prava iz člana 58. stav 1. tač. 1),2),3) i 4) ovog zakona obezbjeđuju se u federalnom budžetu.

Isplate mjesečnih novčanih primanja za ostvarivanje prava iz stava 2. ovog člana izvršiće se na osnovu planiranih sredstava za tekuću budžetsku godinu.

Ukoliko planirana sredstva za tekuću budžetsku godinu budu nedovoljna za isplatu novčanih primanja iz stava 2. ovog člana, raspoloživa sredstva dijele se sa iznosom,

potrebnim za isplatu prema ovom zakonu i određuje koeficijent za mjesečna davanja koji ostaje na snazi do rebalansa budžeta ili usvajanja novog budžeta.

Isplate mjesečnih novčanih primanja izvršene na način utvrđen ovim članom, smatraju se konačnim.”

Član 31.

Troškovi postupka za ostvarivanje prava civilnih žrtava rata po ovom zakonu padaju na teret organa koji vodi postupak.

Član 32.

Nadležne općinske službe će, po službenoj dužnosti, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti odgovarajuća rješenja za civilne žrtve rata o ostvarivanju prava, odnosno o neispunjavanju uslova za ostvarivanje prava, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 33.

Civilnim žrtvama rata i članovima porodice civilnih žrtava rata sa privremenim boravištem na teritoriji Federacije, po povratku u svoja ranija mjesta prebivališta u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, obezbjeđuje se prava koja su imali u mjestu privremenog boravišta.

O ostvarivanju prava iz stava 1. ovog člana, rješava nadležna općinska služba prema mjestu posljednjeg privremenog boravka prije povratka u Republiku Srpsku ili Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

Član 34.

Ovim zakonom ne preuzimaju se obaveze kantona za neisplaćene iznose novčanih primanja civilnih žrtava rata i članova porodica civilnih žrtava rata ostvarenih po propisima o zaštiti civilnih žrtava rata, koji su se primjenjivali u Federaciji do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35.

U tekstu Zakona riječi: “tjelesno oštećenje”, u različitom padežu, zamjenjuju se riječima: “oštećenje organizma”, u odgovarajućem padežu, a riječ “invalid”, u različitom padežu, zamjenjuje se riječima: “civilna žrtva rata”, u odgovarajućem padežu.

Član 36.

Federalni ministar rada i socijalne politike donijeće, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, propise o nadležnim ljekarskim komisijama, načinu isplate

novčanih primanja, načinu vođenja evidencije o korisnicima prava i izvršenim isplatama i načinu dostavljanja izvještaja o utrošenim sredstvima po ovom zakonu.

Član 37.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjuje se od 1.09.2006. godine.

PREDSJEDAVAJUĆI
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Slavko Matić

PREDSJEDAVAJUĆI
PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Muhamed Ibrahimović